

פרוטוקול מס' 170

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', יז' בסיון תשל"ב - 30.5.72, שעה 8.30

נכחו:

חברי הוועדה:

א. אנקוריון - היו"ר
נ. אליעד
ר. ארזי
ס. ברעם
ס. ביבי
ש.י. גרוס
י. גולן
ע. יפה
א. עופר
י. נבון
צ. צימרמן
מ. שחל

מוזמנים:

חבר-הכנסת ש. מיקוניס
חבר-הכנסת א. אבנרי

נ. לורך - מזכיר הכנסת
ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת

א. בר-זכאי - משרד המשפטים

מ. ברפי

מזכירת הוועדה:

ח. ביתן

רשמה:

סדר-היום:

(א) ערעור חבר-הכנסת אליעד על החלטת היושב ראש והסגנים לא להכיר בהצעתו לדון בשיתוק המשפט בישראל כהצעה דחופה. לסדר-היום.

(ב) נוסח ההחלטה בענין פניית חבר-הכנסת לשעבר ח. בן-אשר בדבר זכויות חברי הכנסת לשעבר לקבל כל חומר הפרסומים של הממשלה.

(ג) תיקון לחוק שכר חברי הכנסת.

(ד) ערעור סיעת מק"י על החלטת ועדת הכנסת מיום 3.5.72 בדבר סדר הנאומים בכנסת.

(ה) תיקון החלטות ועדת הכנסת מס' 4.1.72 (בעקבות הפילוג בסיעת העולם הזה - כח חדש) ומה-7.3.72 (בעקבות פרישת חבר-הכנסת אביזוהר מסיעת ע"מ).

(ו) קביעת זמן לדיון בהודעת הממשלה בענין שכר הסרחה לפרקליטים בוועדת ויתקון.

(נתקבל ב- 5.6.72)

אני פותח את הישיבה.

הי"ר א. אנטוריון:

(א) ערעור חבר-הכנסת אליעד על החלטת היושב ראש והסגנים לא להכיר בהצעתו לדון בשיתוק המשפט בישראל כהצעה דחופה לסדר-היום

ג. אליעד:

חברי הכנסת, הבעיה אינה מתעוררת רק במקרה זה, אלא נתקלתי בה כבר מספר פעמים. אני משתופם מה הפבחן לפיו מחליטים היושב ראש והסגנים אם הצעה דחופה לעניות דעתי ולאמונתי, אם הכנסת רוצה לשמור על עצמה כגוף עצמאי המנהל ענייניו לפי שיקול דעתו ופבחן אובייקטיביים פחות או יותר, הרי לא ייתכן שפצד אחד יחליטו כי גל הפשיעה, לפשל, הוא עניין שיש להכיר בו בהצעה דחופה לסדר-היום - ואם נפתח את דברי הכנסת, נראה שכמעט לא עובדים מספר ימים בלי שנושא זה יעלה ובלו שיהפוך להצעה דחופה לסדר-היום - וכן עניין ורד, שעם כל הכבוד להחלטת המשלה בדבר הסובסידיה אפשר היה להגישו כהצעה דחופה לסדר-היום, כי שום דבר לא בווער וזה יקח זמן עד שזה יתברר.

- יום אחד.

י. נבו:

ג. אליעד:

ייתכן שלגבי "ורד" אני טועה. כן הוכרה דחיפותה של ההצעה לסדר-היום בדבר הכליה הפלאכותית שגם היא התייחסה לשבייתה. אני עצמי זוכר שהגשתי הצעה לסדר-היום על שביית המצילים בחוף ים תל-אביב, והצעה זו הוכרה כדחופה. כן הוכרה כדחופה ההצעה לסדר-היום בדבר שביית פועלי המזון ועוד ועוד. ופצד אחר מחליטים לא להכיר בדחיפות הצעתי לדון בשיתוק המשפט בישראל. הרגשתי היא שהפנחנים בעניין זה אינם אותם פנחנים אובייקטיביים וענייניים המחייבים, לדעתי, להנחות את היושב ראש והסגנים, עם כל הכבוד להם, ואני סבור שוועדת הכנסת צריכה לתת דעתה על פנחנים אלה.

לגבי העניין הקונקרטי, הגשתי את ההצעה

ביום שני, כאשר פרצה השבייתה, כי נסתבר לי שיש חירשות גמורה בין הצדדים וראיתי לנגד עיני את הסכנה שהדבר יתפשט על פני כל בארץ ויתפוס במשרדי המשלה, ועל כן חשבתי שטוב תעשה הכנסת אם תדון בעניין, תשפע בינתיים גם את שר המשפטים, תיווצר אורירה ציבורית וייווצר לחץ של דעת קהל. אני סבור שאחד מתפקידי הכנסת הוא לאפשר לנציגי העם להתייחס פעל בפתה אל בעיות כמו בעיית המשפט, שהרי באים אנשים ואומרים: מה עוד נשאר בארץ? הנה גם המשפט משותק. לדעתי, המשפט בישראל אסור שישותק, ומשפט אינו פחות חשוב מעניין פועלי המזון ומעניין המצילים על חוף ים תל-אביב. יפיה זה צורך, טוב, ענייני ופועיל לפעולת הכנסת ולמקום הכנסת בדעת הקהל בארץ אם נאפשר דיון בנושא זה כהצעה דחופה לסדר-היום. אני משוכנע שאז נוכל גם להביא את העניין לידי סיום.

מה העובדות?

י. נבו:

ג. אליעד:

שוכתים פקידי בתי המשפט בתל-אביב. מספרם 200, אבל כל בתי המשפט בתל-אביב משותקים, ועכשיו ייתכן שזה יתפשט גם לירושלים.

הי"ר א. אנטוריון:

אני חושב שזו אינפורמציה לא נכונה. הייתי שלשום בבית משפט בתל-אביב. עובדים שם ויש מודעות: עובדים לפי צו בית דין.

ג. אליעד:

לפי הכתוב בעתון הם עובדים לפי תפקידיהם מוגדרים, גאין יותר גרוע מזה שאומרים לאזרח הפונה: את זה איני עושה; זה לא תפקידי. זו פורענות גדולה יותר מאשר שבייתה, בפיוחד כשטאפץ כלשהו היה יכול להביא לפתרון הבעיה. אתם יודעים, חברי הכנסת, מה המצב כשעובדים בכפוף לצוים כאלה, כשאנשים צריכים לעבוד נגד רצונם ופתוך מחאה. מצב כזה, לדעתי, גרוע יותר מאשר כשיש שבייתה. יש סכנה שעניין זה יתפשט גם לפוסדות משלה אחרים, גם לפקידות אחרת. אם כן, העניין בשל לכך שיאפשרו לנו להעלותו לדיון. נשאר לנו עוד יום וייתכן שנוכל לתרום משהו.

היו"ר א. אנטוריון:

חבר-הכנסת ביבי, סגן יושב ראש הכנסת,
ישיב לערעור של חבר-הכנסת אליעד.

פ. ביבי:

אני סבור שפטור אני מלהשיב לכל הרישה של
דברי חבר-הכנסת אליעד מדוע הוכרו הצעות
נדבר שביטוח אחרות כהצעות דחופות לסדר-היום, כי הענין העומד לפנינו
הוא שביטוח בתי המשפט. אולם אם להתייחס לרישה זו בשני משפטים קצרים,
ברצוני לומר כי בענין הפצילים, עד כמה שזכור לי, ההנפקה היתה שזה
ענין של פיקוח נפש, ובענין הכליה המלאכותית דובר על כך שאנשים טובלים
מענייני תופת של מחלות.

לעצם הענין, האינפורמציה ששאר לנו מזכיר
המשלה היא שאין כיום שביטה. הפקידים עובדים לפי צו בית דין. ייתכן
שכתי המשפט אינם עובדים בפלוא הקיסור כפי שפעלו קודם לכן. מכאן שאין
ענין זה עומד בפנינו שני האלמנטים שקובע טעיף 71 ט. (ב) לתקנון הכנסת:
הצעה לסדר-היום תאושר כהצעה דחופה אם יושב ראש הכנסת והסגנים קבעו:
1. שהדיון בהצעה בכנסת עשוי למנוע מעשה או פחדל שאינם ניתנים לתיקון,
או 2. אם לדעת היושב ראש והסגנים יש בנושא ענין דחוף לציבור. הענין
שלפנינו אינו קשור לאלפנט הראשון, ואשר לאלפנט השני, יש אמנם ענין
לציבור בנושא זה, אך הדחיפות איננה, כי בכל זאת בתי המשפט עובדים.

ג. אליעד:

חבר-הכנסת ביבי, הגשתי את הצעתי ביום
שני ובאותו יום עדיין לא עברו. אנו דנים
על החלטת היושב ראש והסגנים, ולא ייתכן שהנשיאות תעגן החלטתה בדברים
שנתקבלו לאחר קבלת ההחלטה.

פ. ביבי:

אני מדבר על ההחלטה שנתקבלה אתמול ועל
האינפורמציה שנמסרה לנו אתמול מזכיר
המשלה, ולא ביום אחר.

ג. אליעד:

אבל ישבתם בענין זה ביום שלישי שעבר.

פ. ביבי:

אם אתה מדבר על ההצעה שהוגשה בשבוע שעבר,
דופני שהוגשה שתי דקות לפני השעה 12.00,
ובאותו הזמן אמר מזכיר המשלה שאין לו אינפורמציה בנדון. ביקשנו
שיבדוק את הענין, הבדיקה נמשכה, ומשום כך לא נדון ענין הדחיפות
בשבוע שעבר. כשמוגשת הצעה 12 דקות לפני השעה 12.00, בה מתקיימת ישיבת
הנשיאות, אין זמן לבדוק את הענין. משום כך נדון ענין זה אתמול,
ואתמול נמסרה לנו האינפורמציה האמורה פפי מזכיר המשלה, ומשום כך לא
מצאנו לנכון להכיר בדחיפות ההצעה לסדר-היום.

ש. י. גרונם:

בלי לנקוט עמדה לגבי מה שהיה בעבר, אני
סבור שלאור התפתחות העניינים קיימת עדיין
הדחיפות. קודם כל חבר-הכנסת ביבי אמר שפקידי בתי המשפט בתל-אביב
ממשיכים לעבוד לפי צו בית דין, ועצם העבודה לפי צווים אינה ענין
בריא.

פ. ביבי:

אם כן, יש מקום להצעה רגילה לסדר-היום.

ש. י. גרונם:

אבל הבוקר הצטרפו לשביטה 100 עובדים, נוסף
לאותם 200 איש העובדים לפי צווי בית דין,
והשבתת בתי המשפט היא דבר חמור, אם כי זה לאו דווקא פיקוח נפש, כפי
שהיה בענין הפצילים בחוף ים תל-אביב. הדחיפות במקרה זה אינה נובעת
מפיקוח נפש אלא מפסידת הסבל של הציבור, ואין ספק שאם משבתת בתי המשפט
זה מטדיד באופן רציני את הציבור. לכן אני סבור שהדחיפות לא פגה
ואני תומך בהצעה להכיר בנושא זה כהצעה דחופה לסדר-היום.

י. גולן:

לסגן יושב ראש הכנסת ברצוני לומר כי יש
משחזר לא כשורה בענין זה, עם כל הכבוד,
אתם צריכים להיות רגישים מאוד לגבי אותן סיעות שאינן יושבות סביב
השולחן, וכפי שהבאת את הענין לפנינו הרי שהעניינים אינם בסדר. נאמר
שהבקשה הגיעה מספר רגעים לפני שפתחה ישיבת היושב ראש והסגנים. מה
שחשוב הוא שהבקשה הגיעה בזמן ולכן צריך היה שתידון. האינפורמציה של
מזכיר המשלה אינה יכולה לקבוע את הכל. הוא אמר שאין לו עדיין
אינפורמציה.

מדובר באינפורמציה עובדתית.

ג. גולן:

לו היתה לו אינפורמציה עובדתית שהעניין מסתדר, הייתי מבין גישה זו, אבל הוא רק אמר שאין לו אינפורמציה, וכל העתונות מדברת על העניין הזה שיש בו חופרה יתרה.

לנו, לסיעה, לא נאסרו אותם דברים שאמר היום חבר-הכנסת ביבי, אלא הודיעו לנו ביום ג' שבחלט לא אחזיק בדוחיפות הצעתנו לסדר-היום. כן לא נאמר לנו שידונו שוב בזה ביום אחר. עם כל הכבוד, העניין אינו בסדר, ואיני יודע היכן היה הטלפון השבור, אם בקוטוניקציה בין הסיעות ובין הנשיאצק ואם במקום אחר, אבל כך לא נראה שהיה. או שאושרים שהיה דיון וחלט לא להכיר בדחיפות, או שאושרים שאין אינפורמציה. במקרה הנדון נאמר לנו שהחלט לא להכיר בדחיפות ההצעה לסדר-היום, והנה לפתע דנו בכך שוב אתמול. איש מאתנו לא ידע על כך.

פאז ועד אתמול זה לא הוגש כהצעה דחופה לסדר-היום?

ג. גולן:

ג. גולן: לא.

כל פעולתנו, פעולת הסיעה, פותנית בשיתוף פעולה עם היושב ראש והסגנים, והפעילות באמצעות הצעות לסדר-היום היא אחד הדברים החשובים מאד לסיעה פרלמנטרית.

לגופו של עניין, הכותרת הראשית בעתון הנוקד מצביעה על כך שיש קיפאון מוחלט ושהעניין החפיר מאד. אם כן, אני סבור שיש להכיר בדחיפות העניין. העניין חפיר ויש לו חשיבות בציבור. אני בעד קבלת הערעור של חבר-הכנסת אליעד.

סביב עניין זה התעוררה שאלה בעלת משמעות כללית לגבי סדר החלטות היושב ראש והסגנים בדבר דחיפות הצעות לסדר-היום. אם חבר ועדה פעלה נושא זה - ואני שוכן להצטרף אליו - צריך שהוועדה תקיים פעם דיון לגבי מדיניות ההכרה בדחיפות הצעות לסדר-היום בנוכחות היושב ראש הכנסת. מצד אחר, יש לדעתי ניצול לרעה של אינסטיטוציות זו מצד מספר סיעות בכנסת. במקום להגיש הצעה רגילה מגישים הצעות דחופות על-פנת שתהיה אפשרות לעקוף בדרך זו את החלוקה שישנה. אולם יש כאן נושא כללי שרצוי לקיים בו דיון, וכדאי שהיושב ראש יזמין לאותו דיון את היושב ראש הכנסת.

ג. גולן:

אני חושב שהיה דיון כזה בימי יושב ראש הכנסת המנוח.

ג. גולן:

אולי נחדש דיון זה ונבקש גם את יושב ראש הכנסת להשתתף.

ג. גולן:

לגופו של עניין אני סבור שבעניין כגון זה של שביתות כל הדיון בכנסת הוא בדרך כלל פירות, כי אין באפשרות הכנסת לעשות דבר בנושא. אם מקיימים בכנסת דיון על השביתה ופעבירים את העניין לוועדת העבודה, מה יכולה לעשות הוועדה בנושא? אני סבור שפנאינה פשוטית הכנסת פוגעת ביוקרתה ובכבוד כשהיא דנה בנושא שאין בכוחה לפעול בו, ולא כל שכן במקרה הקונקרטי שלפנינו. איני רואה את הדחיפות שבדבר. גם אני קורא את העתון שאתם מסתמכים עליו, וכתוב שם במפורש העובדים ימשיכו לעבוד היום ופחר. אני יכול לומר שגם איני יודע מדוע ביטל שר המשפטים את הפגישה שקבע עם העובדים. ייתכן שנהב כך שתוך שדרך הפסא ופתן היא כזאת שיותר טוב לא לקיים פגישה נעדיף שהסיפור ייטשך באותם צינורות המספלים כבר בנושא. ההסתדרות היא שצריכה לתווך בין העובד והפעביר והיא מטפלת בעניין זה. אם כן, יכול להיות שביטול הפגישה הוא לטובה. אולם מה יועיל הדיון בכנסת? מה תעשה ועדת העבודה לשתצטרך למפל בנושא? היא לא תוכל להחליט דבר. פננס כך אני סבור שהחלטה לא להכיר בדחיפות ההצעה היא החלטה נכונה. על כנסת יכול להעלות כל נושא במסגרת הצעה רגילה לסדר-היום, אבל לא תמיד יש מקום להכיר בדחיפות. כי על-ידי זה דוחים את כל ההצעות האחרות שצריכות

ר. ארזי:

שהגיע לדיון. אחרי הכל יש מסגרת זמן קבועה, ואם שקדמים את הדיון בענין אחד הרי שענין אחר לא נדון.

ג. ציפורני:

קודם כל רוצה אני להעמיד את הדברים על דיוקם, כי יש אי-הבנה לגבי העובדות. ביום שני היה דיון בנושא: שיתוף המשפט בתל-אביב, ומהפרסום בעתונות נתפרסם שיש שביתה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, ומהפרסום בעתונות חברי הנשיאות לא היו יכולים לדעת מה היקף הענין, היינו אם זה אפנים שיתוף המשפט. היו דעות וסברות בענין זה, ומאחר שלמזכיר הממשלה לא היתה אינפורמציה מדוייקת סוכם שהנשיאות תדון בנושא לפחות היום, ביום שלישי. ההנחה היתה שלאחר קבלת האינפורמציה תדע הנשיאות בפה דנים, ואם אינפורמציה זו תצביע על סכנה חמורה, אפשר יהיה להחליט בנדון גם ביום שלישי ולקיים דיון ביום רביעי. לפי האינפורמציה שנתקבלה התברר שלא צפוי השבת המשפט בישראל. היו דעות שונות בענין זה ונכספו של דבר הוחלט ברוב קולות שאין הענין דחוף.

אינני בא להגן החלטה זו. לא פעם חלוקות הדעות בנושאים בענייני שביתות, ואי-אפשר לדעת מראש כי צד יתפתחו הדברים. לפעמים מתברר לאחר מעשה שאכן היה צידוק להכיר בדחיפות הצעה לסדר-היום, ולפעמים - ההיפך. באותו זמן נראה הענין הנדון לנשיאות קלא דחוף.

לעצם הענין, אם חבר-הכנסת אליעד או חבר-כנסת אחר חושבים שהתפתחות היא כזאת שהענין נעשה חמור יותר, אין מניעה שתוגש ההצעה מחדש. זה קורה הרבה פעמים, ואז דנה שוב הנשיאות לגופו של ענין. ברצוני לומר שבשבוע שעבר הוקדשה לנושא זה תשומת לב מקסימאלית. קעפיים התכנסה ישיבת היושב ראש והסגנים: גם ביום שני וגם ביום שלישי, ובכך רוצה אני לפרש את הרושם שהנשיאות לא קיימה דיון מכיוון שלא היתה לה אינפורמציה. בכאשר היה דיון גם ביום שני וגם ביום שלישי וברוב קולות, אם איני טועה, החליטו היושב ראש והסגנים לא להכיר בהצעה כהצעה דחופה לסדר-היום. אולם אני תומך בדעת חבר-הכנסת ארזי שוועדת הכנסת תיתן דעתה על נושא השביתות בסיוח, מה עוד שיש התפתחויות משובע לשבוע.

י. נבון:

למעשה ביקשתי את רשות הדיבור כדי לומר אותם דברים שאשר חבר-הכנסת ציפורני כששפט

האחרון.

הערה כללית - אני מציע לחבר-הכנסת אליעד וגם לחבר-הכנסת גולן להסיר מליבם ספק שלא שמו לב, לא התייחסו ברצינות או שיש כאן ענין של סיעות שאינן פיוצגות בנושאים. אני מושב שיש רגישות - לפחות אצל חלק לא קטן של חברי הנשיאות - וראגה להיות אובייקטיביים, ולפעמים - סופר-אובייקטיביים. כשיש הצעה מטעם החוג היושב בנושאים, קל יותר להוריד אותה, אולם כשהצעה היא מטעם סיעה שאינה פיוצגת בנושאים הנטייה היא להגן יותר על אותה הצעה. הבא לרקח למשל, היתה הצעה בקשר למפקד והכרנו בזה. כלום פיוצגת רקח בנושאים? אתמול הכרנו בהצעות של חברי הכנסת תמיר ופרוש כהצעות דחופות לסדר-היום. אין זאת אופרת שיש חובה למלא אחר הבקשה. אני מציע שכאשר יש ערעור ידון הנושא עצמו, ולא לפרוץ את היריעה. אם אתם רוצים בכך, נקיים בירור בנושא. מדי פעם, כשחבר כנסת מגיש בקשה להכיר בדחיפות הצעה לסדר-היום ובקשה מתאשרת, אולי טבעי הוא שיראה בכך קיפוח מסויים.

יש פנול של בקשות להכיר בצעות לסדר-היום כדחופות, ואיני קורה לזה ניצול לרעה, אפי' חבר-הכנסת שיש לו שכסת זמן פוגבלת או שחושב שהנושא דחוף רשאי להגיש הצעה דחופה. גם אתמול היו למעלה ממשורים הצעות דחופות לסדר-היום, ואנו מקדישים הרבה זמן לנושאים אלה. אחד הנושאים הקשים שלנו הוא שביתות. יש השקפה פרחיקת לכת-הכנסת אינה צריכה לעסוק בכלל בשביתות, איני שותף לתפישה עקרונית פרחיקת לכת זו, אבל לפעמים אתה עומד ותואה מה תעשה הכנסת. אם עומדים להכריז שביתה והכנסת מקיימת דיון, מה קורה? ואם הדבר חוזר על עצמו

י. נבון:

מספר פעמים, אנו מתבזים. לכן, חבר-הכנסת אליעד, נושא השביתות הוא נושא שהנשיאות דנה בו מתוך רגישות מובלסת, כלומר מדקדקים בו יותר מאשר בנושאים אחרים, כי קורה לעתים קרובות שמכירים בדחיפות הצעות לסדר-היום ואיש אינו שומע. הלא כל שבוע יש שביתה. אם כן, צריך להכיר בדחיפות רק לגבי שביתות בעלות היקף גדול או שיש בהן אספקט של פיקוח נפש, ובמקרה שלפנינו אין לא זה ולא זה.

לעצם העניין, אינני מציע להכיר בדחיפות הנושא. אם חבר-הכנסת אליעד מבקש להכיר בדחיפות העניין לרגל התפתחות שהיו לאחרונה, הוא יכול להגיש היום את הצעתו עד שעה 12.00, רצוי לפני 12.00, ואז יכנס יושב ראש הכנסת את הנשיאות והעניין יידון.

מזכיר הכנסת נ. לורד:

נקודה אינפורמטיבית - חבר-הכנסת אליעד אמר, בצדק, כי לאחר שהודיעו בשבוע שעבר שהדחיפות לא אושרה, לא שב להעלות את זה ביום שני. אבל מה שקרה הוא שאתמול הוגשו שתי הצעות נוספות באותו נושא, ואז הוצעו מחדש את הצעתן לפני הנשיאות, מתוך הנחה שאם תאושר הדחיפות נבקש הסכמתך. לולא זהגו כן, היה עלול להיווצר מצב שאתמול היו מאשרים דחיפות הצעות לסדר-היום של חברי כנסת אחרים באותו נושא, ואילו הצעתך שהיתה ראשונה ושעלתה כבר בשבוע שעבר לא היתה נדונה. נכון שהיינו צריכים לומר לך מראש שכך נהגנו.

פ. ביבי:

ברצוני להנסיף כי ביום ג' שעבר, כשנתקיימה ישיבת הנשיאות, לא הייתי בכנסת, ומכאן האינפורמציה הבלתי שלימה שלי. לא ידעתי שזה כך היה.

הנשיאות אינה יכולה לסמוך על אינפורמציה המתקבלת מעתון והיא סומכת לפעשה אך ורק על האינפורמציה שמסר מזכיר הממשלה. זה האחרון אינו מוסר הערכות, אלא עובדות, ואנו ידנים וקובעים לאור העובדות.

ה צ ב ע ה

בעד הערעור של חבר-הכנסת אליעד - 2
נגד - 3

ערעור חבר-הכנסת אליעד על החלטת היושב ראש והשבנים לא להכיר בהצעתו לדון בשיתוק המשפט בישראל כהצעה דחופה לסדר היום - לא נתקבל.

ב) נוסח ההחלטה בענין פניית חבר-הכנסת לשעבר ח. בן-אשר בדבר זכויות חברי הכנסת לשעבר לקבל כל חוקר הפרטומים של הממשלה

היור א. אנטוניו:

כזכור לבם, בישיבה הקודמת קיימנו דיון פשוט בנבר נוסח ההחלטה בענין פניית חבר-הכנסת לשעבר בן-אשר בקשר לזכויות חברי הכנסת לשעבר לקבל כל חוקר הפרטומים של הממשלה, ובסופו של דבר נתקבלה הצעה כפי שהובאה על-ידי חבר-הכנסת נבון ושהיינו צריכים רק להעלותה על הכתב. מה שאני מביא עכשיו לפניכם (קורא את הנוסח) זה הנוסח שהוחלט עליו.

פ. נסים:

הפלים בפידה והדבר ניתן אינן ברורות.

י. נבון:

בוועדה לא נתקבלה ההצעה להתייחס לשאלה אם יש פרטומים במלאי. אם ציכתב אם הדבר אפשרי מבחינה כספית, האם זה ייראה לך יותר, חבר-הכנסת נסים?

פ. נסים:

נוסח המזמין בירורים אינו טוב.

צ. ציפרמן:

אני מציע לכתוב בפידה שזה נמצא במלאי בכנסת מספקת.

הי"ד ר. א. אנסוריון:

אבל גם אז יצטרך מישהו להחליט מה זאת כמות מספקת.

צ. צימרמן:

נכון שגם נוסח זה משאיר את העניין לשיקול דעת הארכיבאי, אבל כך העניין ברור יותר.

פ. שחל:

למעשה כוונת הדברים היתה ברוח ההצעה שהעלה חבר-הכנסת צימרמן. נאמר שאם נשתמש במלים "אם נמצא במלאי", יטען חבר הכנסת שאפילו יש רק עותק אחד במלאי זה עונה על הדרישה ומגיע לו לקבל את הפרסום. ההצעה הנוכחית של חבר-הכנסת צימרמן מבהירה את הדברים וגם מונעת החלטה שרירותית לתת טופס לחבר כנסת אחד ולאחר לא.

א. בר-זכאי:

ניסינו להגיע לנוסחה כוללת ככל האפשר, אבל גם התיקון המוצע כאן אינו בדלדלני, כי איבנו יודעים את הסדרים הפנימיים של המערכות השונות לפנינו. ייתכן שיש להן עדיפויות מסוימות לגבי סדורים שונים או התחייבויות שונות. איבנו יודעים מה זאת כמות מספקת.

צ. צימרמן:

את זה אני משאיר לארכיבאי. אבל כשכתובים במידה שזה ניתן, אין מבחן אובייקטיבי.

א. בר-זכאי:

התיקון המוצע גם מצמצם, כי הוא מתייחס רק לכמות. לכן אני סבור שהנוסח המקורי

הוא הכוללני ביותר.

פ. שחל:

פירוש זה ודאי שהוא מצמצם ולכן התנגדתי שנפרש את סעיף 12, אבל אם הולכים בכיוון של צמצום, צריך לפחות שכוונתנו בנושא זה תהיה ברורה, והכוונה היתה רק למלאי.

הי"ד ר. א. אנסוריון:

גם עניין המלאי מותיב מקום לספיקות ולהתנגשויות, ומקרה קונקרטי כזה או אחר עלול לחזור לפנינו ונצטרך לפרש אם זה ניתן או לא. בין שנכתוב במידה שהדבר ניתן ובין שנתייחס למלאי עלול מישהו לטעון שזה כן ניתן או שהכמות מספקת. נדמה לי שזה הרבה יותר אלגנטי לכתוב "אם הדבר ניתן".

ר. ארזי:

אני מציע להציב פסיק אחרי "במידה והדבר ניתן".

י. גרון:

- וכן לפני "במידה והדבר ניתן".

צ. צימרמן:

אני מציע לכתוב "וכן במידה והדבר ניתן מבחינת המלאי".

הוחלט:

החלטת ועדת הכנסת בדבר זכויות חברי כנסת וחברי כנסת לשעבר לקבל פרסומים של המשלה היא כדלהלן:

זכות חבר הכנסת לפרסומי המשלה על-פי סעיף 12 לחוק חסינות חברי הכנסת (זכויותיהם וחובותיהם), תשי"א - 1951, וכן זכות חבר הכנסת לשעבר לפי תקנה 30 להחלטות ועדת הכנסת בעניין גימלאות לחברי הכנסת ולשאיריהם, משמעותה הזכות לפרסומים בעת הופעתם וכן, במידה והדבר ניתן מבחינת המלאי, פרסומים אשר פורסמו קודם לכן.

ג) תיקון לחוק שכר חברי הכנסת

פ. ברעם:

מדובר על כך שעד כה לא מוסדרת התוספת לילדים במשכורת של חברי הכנסת. חלק מהילדים צריכים לקבל את התוספת באמצעות הביטוח הלאומי, ובשעתו ביקשנו שיהיה חוק הסמכה לוועדת הכנסת. הבאנו חוק זה לקריאה ראשונה, אולם מאחר שסיעת ע"מ הסתייגה ולא רצינו בוויכוח פומבי בעניין זה, לקחנו את החוק בחזרה והבאנו שוב את החוק לוועדת המשנה לאחר בירור יסודי מאד. בוועדה סוכם להביא את הנוסח המונח עכשיו לפניכם (קורא את הנוסח). הכוונה היתה שנבהג בהתאם לנוהג המקובל לגבי עובדי המדינה. אני מביא נוסח זה לאישור ועדת הכנסת על מנת שנוכל להניח אותו על שולחן הכנסת לקריאה ראשונה. ועדת המשנה אינה רשאית לעשות זאת על דעת עצמה, אך הנוסח של סעיף קטן (ב) נתקבל ואין צורך לשום סיעה.

הנחלט:

בהצעת חוק שכר חברי הכנסת (תיקון מס' 8), תשל"ב - 1972, מטעם ועדת הכנסת יבוא:

החלפת סעיפים 3 ו-3א' - 1. במקום סעיפים 3 ו-3א' לחוק שכר חברי הכנסת, תש"ט - 1949, יבוא: תוספת משפחה ותוספת יוקר - 3(א) לחברי הכנסת ישולפו, נוסף למשכורתם לפי סעיף 2, תוספת משפחה ותוספת יוקר כפי שתקבע ועדת הכנסת. (ב) על החלטות ועדת הכנסת לפי סעיף זה ימסור יושב ראש הוועדה הודעה בפני הכנסת, וההחלטות יפורסמו ברשומות.

ד) ערעור סיעת מק"י על החלטת ועדת הכנסת מיום 3.5.72 בדבר סדר הנאומים בכנסת

הי"ר א. אנטוניו:

חבר-הכנסת מיקונים הפנה לוועדה שכתב מה-3 במאי 1972 בזו הלשון: שמעתי בתפוזן, כי נוטל על-ידי ועדת הכנסת היום הסדר, שלפיו סיעת-היחיד של מק"י בכנסת מקדימה את סיעת העולם-הזה, לאחר שהיא התפלגה; לאחר שנעשה ברור, כי סיעת מק"י עומדת עם כ-16 אלף קולות לעומת לפעלה מ-8 אלפים קולות של סיעת העולם הזה.

אינני מבין את הנימוקים של 'צדק' כזה, והנני לתבוע מוועדת הכנסת לדון בשאלה מחדש - ולא מאחורי גבי, אלא גם בנוכחותי. זוהי לא שאלה של יוקרה, אלא שאלה של נורמות תקינות בסדרי העבודה של הכנסת. יש לי הרושם, שסיעתי נפלה קרבן בנידון 'לטובת' סידורים והסדרים של בעיות בלתי פתורות של יחידים אחרים. אך אין להסכים לשום פאליאטיבים, המתבקשים בנורמות של צדק אלפנטארי.

הזפנתי לישיבה זו, נוסף לחבר-הכנסת מיקונים, גם את חבר-הכנסת אבנרי, כי נדמה לי שאם נרצה לשנות את ההסדר שנקבע הוא יהיה האחד העלול להיפגע. למען האמת איני זוכר מדוע לא נכח חבר הכנסת מפק"י בפעם האחרונה כשדנו בעניין זה, אולם הטענה היא טענה צודקת בטובן זה שמוכרחים לשמוע את הערעור של הנוגע בדבר.

בתיקים של חברי הוועדה מונחות מספר החלטות שקיבלנו בעניין זה: מה-4 בינואר 1972, בעקבות הפילוג בסיעת העולם הזה; מה-7 במרץ 1972, עם פרישת חבר-הכנסת אביזוהר מסיעת ע"מ; מה-3 במאי 1972, בעקבות ערעורם של חברי הכנסת אבנרי, אביזוהר וטובי. נדמה לי שגם בהחלטות קודמות אלה שלנו נצטרך להכניס תיקון, כי כל הזמן התייחסנו לסדר הנאומים ולא לסדר המושבים כפי שכתוב בהחלטות מה-4 בינואר 1972 ומה-7 במרץ 1972.

אני רוצה להזכיר לוועדה שהיה לנו דיון ממושך בעניין זה, אם כי לא בנוכחות חבר-הכנסת מיקונים, ולבסוף החלטנו על תיקון החלטות הקודמות בדבר סדר הנאומים, כאשר החלטנו כפי שהחלטנו לא רצינו להתקשר לקריטריונים, אלא החלטנו לפי נסיבות המקרה, בלי שהדברים ישמשו תקדים, החלטה כללית פחייבת וכיוצא בזה.

ש. מיקוניס:

כמובן, אני המנוסה בפילוגים מאז 1943 ועד היום איני שמח לאיד שום מפלגה המתפלגת ואיני מאחל פילוגים לשום מפלגה, גם לא לעולם הזה - כוח חדש. זה נובע מתקופת מגדל בבל בה אנו חיים, איש אינו מבין שפת רעהו. אולם קרה מה שקרה וסיעת העולם הזה - כח חדש התפלגה לשניים. לפיכך זו שהתפלגה יש למעלה מ-8,000 קולות ודאלל למק"י כ-16,000 קולות ועל-יסוד זה בא-חבר-הכנסת סנה המנוח ותבע להיות קודם לחבר-הכנסת אבנרי, ותביעתו נתקבלה. קיבלתי זאת בירושה ובמשך כחודש וחצי הקדמתי בעשר דקות את חבר-הכנסת אבנרי, והנה החליטה ועדת-הכנסת ב-3 במאי לשנות את הסדר. קביעה זו נראית לי בלתי צודקת ומוטעית כי, כאמור, לפיכך העולם הזה למעלה מ-8,000 קולות ולפיכך מק"י כ-16,000 קולות (אני שומע עכשיו שהמספרים המדוייקים הם 8,500 קולות לעומת 15,712).

א. עופר: מה באשר לרק"ח?

ש. מיקוניס:

אם לרק"ח מספר קולות גדול יותר, צריך להקדים אותה.

היו"ר א. אנקוריון:

בבירור המלא שהתקיים בוועדה בענין זה הוועדה לא רצתה לשקול, בידיעה ברורה, את מספר הקולות.

ש. מיקוניס:

אלא לפי מה הלכה הוועדה?

היו"ר א. אנקוריון:

- לפי תוצאות הבחירות. לפיכך העולם הזה היו שני חברי כנסת; היא הקדימה את מק"י והיא נשארה במקומה. אני מוסר לך אינפורמציה זו כדי שתדע שלענין הוועדה היה שיקול זה, אלא שאמרה פה אחד כי אינה רוצה להיכנס לענין הקולות.

ש. מיקוניס:

כלומר, שינתה את הפרינציפ שהולכים בעקבות מספר הקולות.

היו"ר א. אנקוריון:

הפרינציפ היה שמסתמכים על מספר המנדטים.

י. נבון:

לדעתי, ועדת הכנסת עשתה מסגה בשלב מסויים כשקבעה שני קריטריונים שונים לגבי מקרים שונים, ולצדדי הרב, התקבלו החלטות מנוגדות - במקרה אחד היה נוח להחליט כך, ועל כן החליטה כך, ובמקרה אחר היה נוח להחליט אחרת, ועל כן החליטה אחרת. כשהתפלגה סיעת העולם הזה - כח חדש ובאה בקשה מצד חבר-הכנסת סנה המנוח להקדים אותו, הוחלט על העיקרון של מניית מספר הקולות אשר קיבלה הסיעה בבחירות לכנסת, ולפי עיקרון זה מק"י קודמת. אולם כשפרש חבר-הכנסת אביזוהר מסייעת ע"ס היה נוח יותר לפסוק אחרת באותו מקרה, ולא נתקבלה החלטה עקרונית אלא החלטה לפי הרגשת נוחות כלשהי. מצב זה לא החזיק מעמד זמן רב והוכנס תיקון. התיקון יכול להיעשות באחת משתי הדרכים: או ללכת בעקבות ההשקפה שמונים את מספר הקולות שקיבלה הסיעה בזמן הבחירות, או שאין מתחשבים במספר הקולות אלא בתוצאות הבחירות, היינו במספר חברי הכנסת. אישית לא היה חשוב לי אם יביאו או לא יביאו בחשבון את מספר הקולות. מה שהיה חשוב לי הוא שיהיה דין אחד לכולם. כיום יש לפני הוועדה החלטה סופית ונכונה. אם כן, אם חבר-הכנסת מיקוניס רוצה לטעון בענין זה, אני מציע לו לא לטעון נגד השינוי, כי השינוי טוב מאד ואי-אפשר היה לקיים שני עקרונות סותרים. מה שאתה יכול לעשות הוא לדבר על העיקרון עצמו: או להביא בחשבון את מספר המנדטים לצורך קביעת המקום, או להשאיר את זה כמו שהוא. אישית אני חושב שהחלטה שקיבלתם הוועדה הכנסת היא החלטה נכונה ואני מציע לא לשנותה.

ס. ביבי:

עד כמה שזכור לי לא התקבלה החלטה בוועדה פה אחד כי המשכתי לעמוד בדעתי שהעיקרון צריך להיות מספר הקולות המתחלק בין חברי הכנסת, ומאותה סיבה אני מוכן לתמוך בדעת חבר-הכנסת מיקוניס.

היו"ר א. א. אנקורי: ברצוני להזכיר לחברי הוועדה כי אמרנו בפירוש שבענין זה איננו קובעים הלכה לדורות, אלא מחליטים החלטה פרגמטית על סדר הנאומים בכנסת בנושיות אלה. כך אמרנו ולא החלטנו על מפתח זה או אחר.

ה צ ב י ע ה

הצעה לקבל את ערעור סיעת מק"י על החלטת ועדת הכנסת מיום 3.5.72 בדבר סדר הנאומים בכנסת - לא נתקבלה.

ש. מיקוניס: אני רוצה לומר שהערעור שלי עומד בתקפו. לא השתכנעתי מדברים אלה.

(ה) תיקון החלטות ועדת הכנסת מה-4.1.72 (בעקבות הפילוג בסיעת העולם הזה - כח חדש) ומה-7.3.72 (בעקבות פרישת חבר-הכנסת אביזוהר מסיעת ע"מ)

היו"ר א. א. אנקורי: כיוון שהיה ברור, גם בהחלטה מה-4 בינואר 1972 וגם בהחלטה מה-7 במרץ, כי אנו מתכוונים לסדר הנאומים בכנסת ולא לסדר המושבים, שהוא ענין קצת מסובך, ובכל אופן לא היתה דרישה לשנות את סדר המושבים - אני מציע לתקן החלטות אלה כך שיתייחסו לסדר הנאומים בכנסת בלבד.

מ. נסים: אני מציע שסדר המושבים יהיה כסדר הנאומים.

היו"ר א. א. אנקורי: הצעתי היא שבשתי ההחלטות שהתקבלו בענין זה, בכל מקום שכתוב "סדר המושבים" נקרא זאת כאילו היה כתוב "סדר הנאומים", ואם מישהו ירצה להעלות את ענין סדר המושבים בכנסת, נדון בכך.

צ. צימרמן: מוטב שלא נחליט בענין המושבים, ואם יהיה ערעור על סדר המושבים הנוכחי, נדון בכך.

היו"ר א. א. אנקורי: לזה בדיוק התכוונתי בדברי.

הוחלט: לתקן את החלטות ועדת הכנסת מה-4 בינואר 1972 (בעקבות הפילוג בסיעת העולם הזה - כח חדש) ומה-7 במרץ 1972 (בעקבות פרישת חבר-הכנסת אביזוהר מסיעת ע"מ) כך שיתייחסו לסדר הנאומים בלבד, ולא לסדר המושבים.

ו) קביעת זמן לדיון בהודעת הממשלה בענין שכר הטרחה לפרקליטים בוועדת ויתקון

היו"ר א. א. אנקורי: בענין שכר הטרחה לפרקליטים בוועדת ויתקון הוגשו 11 הצעות לסדר-היום. הממשלה הודיעה שהיה הודעת הממשלה בענין זה. בתחילה היה סבך מסויים בקשר למה שנקרא "סוב-יודיצה". אני שומע שמר זכרונני ביטל את עתירתו לבג"צ.

מזכיר הכנסת נ. לורר: בית הדין ביטל כבר את העתירה.

היו"ר א. א. אנקורי: אם כן, ענין הסוב-יודיצה נפל, ומודיע לי מזכיר הכנסת שתימסר, כנראה, הודעת הממשלה בענין זה עוד מחר. אנו צריכים להחליט על צורת הדיון ועל זמן הדיון.

י. נבו: אני מציע דיון של שתיים.

צ. צימרמן: אני סבור ששעתיים לדיון בנושא זה זה מעט מאד. אני מציע לקבוע שלוש שעות לדיון ובכך איני מרבה לדרוש.

א. עופר: לו היינו הולכים בדרך של הצעות לסדר-היום, כי אז היו נואמים אחד-עשר חברי כנסת, כל אחד 10 דקות, ואחרי-כן היתה הממשלה משיבה. ההצעה לקיים דיון של שעתיים בהודעת הממשלה היא כבר הצעת פשרה כי היא נותנת זמן רב יותר לסיעות גח"ל והמפד"ל. אם לא תתקבל הצעת פשרה זו, אני בעד הודעות סיעות בנושא זה.

ס. ברעם: אני תומך בהצעת חבר-הכנסת נבון. אם נלך בעקבות הצעה זו, תקבל סיעת גח"ל 26 דקות במקום 15 דקות, ומחצית השעה מספיקה בחחלט כדי להסביר את הענין.

ה ע ב ז ה

ההצעה לקבוע שעתיים לדיון בהודעת הממשלה בדבר שכהונת הפרקליטים בוועדת ויתקון - נתקבלה.

היו"ר א. אנטוריון: אני מודיע לכם בזה שבשבוע הבא נקיים את הישיבה עם מבקר המדינה בקשר לענין האומבוסמן.

הישיבה נבעלה בשעה 10.00.